

Energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelma 2017 – 2025

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Sopimuksen lähtökohdat ja perusteet	3
3. Toiminnan organisointi.....	4
4. Toimintasuunnitelman rajaukset.....	4
5. Kunnan HINKU-tavoitteiden vaikutus toimintasuunnitelmaan	5
6. Energiatehokkuussopimuksen tavoite	5
7. Kunnan toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet	6
7.1 Hankinnat ja palvelut.....	6
7.2 Rakentamisen ja kiinteistöjen energiaterhokkuus	7
7.3 Rakentaminen.....	7
7.4 Maankäytön ja liikenteen suunnittelu.....	7
7.5 Maankäyttö ja kaavoitus.....	7
7.6 Koulutus- ja tiedotustoiminta	8
7.7 Uusiutuva energia.....	8
7.8 Yhteistyö ja koordinaatio	8
8. Sopimuksen mukaisen toiminnan raportointi	9

1. Johdanto

Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja ensisijainen keino edistää energian tehokasta käyttöä Suomessa. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Suomi on sitoutunut tiukkoihin tavoitteisiin energiatehokkuuden parantamiseksi. Energiatehokkuussopimukset ovat valtion ja toimialojen yhdessä valitsema keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusvelvoitteet ilman uutta lainsäädäntöä tai muita uusia pakkokeinoja.

Sopimusten tavoite on tehostaa energiankäyttöä teollisuudessa, energia- ja palvelualalla, kiinteistöalalla, kunta-alalla sekä öljylämmityskiinteistöissä.

Energiankäyttöä on tehostettu yrityksissä ja kunnissa vapaaehtoisesti jo vuosien ajan. Jo 1990-luvulta lähtien energiatehokkuussopimukset ovat olleet Suomessa ensisijainen keino parantaa energiatehokkuutta ja täyttää EU:n tiukat velvoitteet energian tehokkaammasta käytöstä.

Suomessa vapaaehtoiset energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä keino saavuttaa EU:n energiatehokkuusdirektiivin (EED) mukaiset energiankäytön tehostamistavoitteet. Energiatehokkuussopimuksilla katettiin yli puolet energiatehokkuusdirektiivin 7 artiklan mukaisesta Suomea sitovasta energiansäästötavoitteesta kaudella 2014–2020. Sopimustoiminta tukee myös direktiivin muissa artikloissa asetettujen velvoitteiden toteutusta ja osaltaan myös rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) toimeenpanoa.

Sopimustoiminnalla saavutettavat energiansäästöt tukevat Suomen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Ne helpottavat myös kansallisia tavoitteita uusiutuvan energian käytön lisäämisestä. Energian tehokas käyttö edistää osaltaan Suomen huoltovarmuutta ja energiaomavaraisuutta. Samalla se luo vihreää kasvua ja avaa markkinoita puhtaan teknologian ratkaisuille.

Sopimusten tavoite on ohjata yrityksiä ja yhteisöjä jatkuvasti parempaan energiatehokkuuteen. Sopimukseen liittyneet asettavat itselleen määrällisen energiankäytön tehostamistavoitteen ja toteuttavat toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi.

Energiatehokkuussopimuksen taustalla on toukokuussa 2006 voimaan tullut energiapalveludirektiivi, joka velvoittaa julkisen sektorin toimimaan esimerkkinä energiansäästön edistämisessä. Sopimukset ovat myös osa kansallisten sekä kansainvälisten sopimusten ja lainsäädännön toimeenpanoa. Tällaisia ovat ainakin Suomen energia- ja ilmastostrategia, valtioneuvoston energiatehokkuustoimenpiteitä koskeva periaatepäätös, EU:n energiatehokkuusdirektiivi, EU:n ilmasto- ja energiapaketti, kansainvälinen ilmastopöytäkirja (UNFCCC) sekä Kioton pöytäkirja. Vuosille 2017-2025 laadittua energiatehokkuussopimusta on edeltänyt aikaisemmat sopimuskaudet 2008-2016 sekä 1997-2007.

Kunnille energiatehokkuussopimukseen tai energiaohjelmaan liittyminen antaa eväitä oman energiankäytön hallinnalle. Koko toiminnan huomioiminen energiansäästöissä on keino parantaa yhteistyötä eri hallintokuntien välillä ja mahdollistaa tavoitteisiin pääsyn entistä paremmin.

Siuntion kunnan toimintasuunnitelman laatimisesta on vastannut teknisen osaston hallinnon suunnittelija & HINKU-koordinaattori sekä kunnan sopimusinsinööri. Koska sopimuskausi ulottuu vuoteen 2025, ei kaikkia toteutettavia toimenpiteitä vielä tiedetä. Toimintasuunnitelmaa voidaankin jatkossa päivittää vuosittain erityisesti sopimuskauden loppupuolelle sijoittuvien toimenpiteiden osalta.

2. Sopimuksen lähtökohdat ja perusteet

Siuntion kunta on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen uudelle kaudelle 2017-2025. Kunta on ollut mukana myös nykyistä sopimusjärjestelmää edeltäneessä kuntien energiansäästösopimuksessa.

Toimintasuunnitelma laaditaan energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukaisesti, jossa esitetään toimet kunnan energiankäytön tehostamiseksi. Suunnitelma laaditaan sopimuksen vaatimusten pohjalta. Energiatehokkuuden toimintasuunnitelmalla pyritään ensisijaisesti energiatehokkuuden parantamiseen kaupungin toiminnassa, mutta siihen sisältyy myös uusiutuvan energian edistämiseen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Toimintasuunnitelman laatiminen voidaan tehdä eri tavoin. Toimintasuunnitelmassa esitetään sopimuksen mukainen toimeenpanon organisointi. Energiatehokkuussopimuksen toimeenpanon on tarkoitus sisältyä kunnan jatkuviin toimintoihin ja ohjelmiin eikä sen tulisi olla erillinen kunnan muista toiminnoista. Toimintasuunnitelma voi esimerkiksi olla lyhyt kuvaus siitä, miten keskeiset energiatehokkuuden parantamiseen ja uusiutuvan energian käytön lisäämiseen tähtäävät sopimustoiminnan velvoitteet on otettu huomioon ja liitetty kunnan strategiaan, energia- ja ilmasto-ohjelmiin tai käytössä oleviin johtamis- tai laaturjärjestelmiin. Toimintasuunnitelman laadinnassa kunta pyrkii huomioimaan mahdollisuuksien mukaan kuntalaisten tarpeet ja näkemykset.

Idea on, että energiatehokkuussopimuksen toimeenpano on sopimukseen liittyneessä kunnassa selkeästi suunniteltu ja aikataulutettu ja se on liitetty kiinteäksi osaksi kunnan normaalia toimintaa ja ohjeistusta. Suunnitelmassa pyritäänkin selkeästi esittämään, miten suunnitelma on osa normaalia toimintaa tai etenee tavoitteista osaksi käytännön toimeenpanoa. Tärkeä osa toimintasuunnitelmaa ovat toimeenpanovastuiden määrittely tarkoituksenmukaisella tavalla ja sen hyväksyttäminen kunnan vastuullisessa toimielimessä, esimerkiksi kunnanhallituksessa, jolloin energiatehokkuussopimuksen velvoitteisiin sitoudutaan johdon tasolta lähtien.

Siuntion kunta liittyi vuoden 2012 lopussa yhdessä Hangon, Raaseporin ja Lohjan kanssa Kohti hiilineutraalia kuntaa – hankkeeseen (HINKU-hanke). HINKU-hankkeessa kunnat, yritykset ja asukkaat ideoivat ja toteuttavat ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. HINKU-kunnat tavoittelevat päästövähennyksiä etujassa kansallisiin tavoitteisiin nähden: kunnat ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 päästötasosta. Päästövähennysten ohessa kunnat rakentavat perustaa tulevaisuuden kilpailukyvyllä luomalla uusia mahdollisuuksia liiketoiminnalle.

Päästöjä vähennetään erityisesti parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä. Kunnan omien toimintojen lisäksi kunnat voivat vaikuttaa päätöksenteolla muun muassa maankäytön, energiantuotannon ja liikenteen päästöihin kunnan alueella.

Siuntio liittyi aikaisempaan kuntien energiatehokkuussopimuksen sopimuskauteen vuonna 2013 ja uuteen kauteen 2017–2025 vuonna 2019. Sopimuksen tarkoituksena on parantaa energiatehokkuutta sekä edistää uusiutuvan energian käyttöä.

Siuntion tavoitteena on vähintään 7,5 % energiansäästö vuoteen 2025 mennessä. Välitavoite on 4 %:n energiansäästö vuoteen 2020 mennessä.

Sopimus koskee kaikkea hallinnassa olevaa energiankäyttöä siltä osin, kun siihen liittyvät energiatehokkuustoimet ovat yksiselitteisesti liittymän päätäntävällässä:

- omistetut ja vuokralle annetut rakennukset
- katu- ja muu ulkovalaistus

- vesi- ja jätehuolto
- joukkoliikenne, omat kuljetukset ja työkoneet.

Liittyjän toimenpiteet ja velvoitteet:

- sopimuksen mukaisen toiminnan organisointi.
- toimintasuunnitelma.
- energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa.
- energiatehokkuuden huomioon ottaminen suunnittelun ohjauksessa.
- energiakatselmusten ja niissä havaittujen energian säästötoimien toteuttaminen.
- säästötakuu- ja/tai muiden rahoitusmenettelyjen käyttö investointien toteutuksessa.
- kulutusseuranta ja sen hyödyntäminen.
- koulutus- ja tiedotustoiminta.
- uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto.
- alueellinen yhteistyö ja koordinaatio.
- sopimuksen mukaisen toiminnan raportointi.

3. Toiminnan organisointi

Energiatehokkuussopimuksen toteutuksesta ja seurannasta vastaavat yhdessä sopimusinsinööri ja hallinnon suunnittelija & HINKU-koordinaattori. Lisäksi kunnan HINKU-työryhmän kokoonpano toimii myös kunnan energiaryhmänä. HINKU-työryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa.

Hinku-työryhmän kokoonpano vuonna 2022.

Yhteyshenkilö	Hallintokunta
Juha-Pekka Isotupa	Kunnanjohtaja
Markus Moisio	Tekninen johtaja, tekninen osasto
Esa Jolkkonen	Rakennuttajapäällikkö, tekninen osasto
Eija Hasu	Maankäyttöpäällikkö, tekninen osasto
Eero Kling	Sivistystoimenjohtaja, sivistysosasto
Sari Arikkala	Sopimusinsinööri, tekninen osasto
Lotta Juusti	Ympäristöpäällikkö, tekninen osasto
Jonas Kujanpää	Hallinnon suunnittelija, Hinku-koordinaattori, tekninen osasto

4. Toimintasuunnitelman rajaukset

Energiatehokkuussopimus koskee kaikkea kunnan hallinnassa olevaa energiankäyttöä siltä osin, kun siihen liittyvät energiatehokkuustoimet ovat yksiselitteisesti kunnan päätäntävällässä: rakennusten, katu- ja muun ulkovalaistuksen, vesihuollon, katuverkon ja muiden yleisten alueiden käytön ja ylläpidon sekä liikenteen ja kuljetusten energiankäyttöä. Elinkeinoelämän tai kiinteistöalan energiatehokkuussopimukseen kuuluvat sen sijaan energian tuotannon, siirron ja jakelun sekä asuinrakennusten energiankäyttö.

Sopimuksen piiriin kuuluvat myös kunnan ulosvuokratut tilat, siinä tapauksessa, mikäli kunta maksaa energiankulutuksen ja hoitaa kulutusseurannan. Lisäksi kuuluvat sopimuksen piiriin kunnan vuokratut

tilat, joiden energiakustannukset kunta maksaa itse. Kunta sitoutuu siihen, että sen omistamat tai osaomistamat kuntapalveluja tuottavat yhtiöt tai liikelaitokset liittyvät Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen silloin, kun ne eivät ole liittyneet tai liity Elinkeinoelämän tai Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksiin. Ostettuja palveluita sopimus koskee vain hankintamenettelyjen soveltamisen kautta.

Kolmansien osapuolien energiansäästö, joka on seurausta kunnan toteuttamista toimenpiteistä, mutta ei koske kunnan omaa energiankäyttöä, voidaan raportoida kunnan energiansäästönä, ellei säästö kuulu muun energiatehokkuussopimusalan piiriin. Sopimuksessa tarkastellaan myös uusiutuvan energian käyttöä.

5. Kunnan HINKU-tavoitteiden vaikutus toimintasuunnitelmaan

Siuntion kunnan HINKU-tavoitteisiin kuuluu panostaminen kiinteistöjen energiatehokkuuteen. Asia huomioidaan HINKU-toimintasuunnitelmaan siitä johtuen, että aikaisempina vuosina Siuntion kunnalla on ollut haasteita kiinteistöjen sisäilmaongelmien kanssa. Sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi Siuntion kunnalla on menossa sivistys- ja hyvinvointikampuksen rakentamishanke. Sivistys- ja hyvinvointikampushankkeen myötä on päätetty, että sivistys- ja hyvinvointikampuksen suunnittelussa ja rakentamisessa edistetään HINKU-tavoitteita.

Kiinteistöjen energiatehokkuuden kannalta on myös ollut vaikeaa suorittaa toimenpiteitä. Koulukorjausten yhteydessä on kuitenkin panostettu energiatehokkuuteen. Kunnalla on myös aikomus tehdä muitakin energiatehokkuuden lisäämistöimenpiteitä, mm. vähentämällä kiinteistöjen määrää sekä tehostamalla tilankäyttöä sivistys- ja hyvinvointikampuksen sekä SoTe-keskuksen myötä.

Sivistys- ja hyvinvointikampushankkeen myötä Siuntio edistää maalämmön käyttöä ja panostaa aurinkopaneeleihin. Maalämpö ja aurinkopaneelit koskeva myös rakenteilla olevaa liikuntahallia sekä korjattavaa kunnantaloa. Myöhemmässä vaiheessa maalämpöverkostoon liittyisivät muutkin kunnan kiinteistöt.

6. Energiatehokkuussopimuksen tavoite

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen sopimuskausi 2017-2025 kattaa kaksi jaksoa: sopimuskausi 2017-2020 (4 vuotta) ja sopimuskausi 2021-2025 (5 vuotta), yhteensä 9 vuotta.

Tavoite asetetaan vuodelle 2025 ja välitavoite vuodelle 2020:

Tavoite vuodelle 2025 vastaa 7,5 % liittyjän energiankäytöstä

Tavoite vuodelle 2020 vastaa 4 % liittyjän energiankäytöstä

Energiansäästöllä tarkoitetaan aktiivisin toimenpitein aikaan saatua energiatehokkuustoimenpiteen kohteena olevan energian loppukulutuksen vähentämistä nykytasosta sekä tulevan loppukulutuksen vähentämistä verrattuna siihen energiamäärään, joka toteutuisi ilman aktiivisia toimenpiteitä.

Raportoitujen säästöjen pitää olla toteutettu sillä kaudella, jolle kunta on tavoitteensa mukaisesti asettanut. Tavoitteen seurantaan hyväksyttävän energiasäästövaikutuksen tulee olla voimassa tarkasteluvuonna 2020 ja 2025. Energiasäästötoimenpiteiden on lähtökohtaisesti kohdistuttava kunnan sopimuksessa mukaisessa tavoitelaskennassa mukana olevaan energiankäyttöön.

Kunnan energiakulutuksen ei edellytetä tavoitevuosina 2020 ja 2025 olevan energiatehokkuussopimuksen liitettyä lähtötilannetta alhaisempi.

Kunnan tavoitteen saavuttamisen seurantaan käytettävien sopimusten seurantajärjestelmään raportoitavien energiatehokkuustoimenpiteiden säästövaikutus arvioidaan useimmiten laskennallisesti.

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen tavoitteena on sisällyttää energiatehokkuuden jatkuva parantaminen ja uusiutuvan energialähteiden käytön edistäminen osaksi kunnan käytössä olevia tai käyttöön otettavia strategioita, johtamisjärjestelmiä ja toimintasuunnitelmia.

Kunta sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen, kun se on teknisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen taloudellista ja mahdollista. Kunta sitoutuu edistämään energiatehokkuutta ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä.

Siuntion kunnan energiankulutus vuonna 2018.

Energialaji	Palvelurakennukset
Lämpö (MWh)	1 921
Sähkö (MWh)	1 407
Polttoaineet (MWh)	0
Yhteensä (MWh)	3 328

7. Kunnan toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet

7.1 Hankinnat ja palvelut

Suomessa julkisen sektorin hankintojen arvo on noin 20–30 miljardia euroa vuodessa. Hankinnoista jopa kolme neljäsosaa tehdään kuntaorganisaatioissa. Ympäristövaikutuksilta merkittävimpiä hankintoja kunnissa ovat ajoneuvohankinnat, energian- ja lämmönhankinta sekä elintarvike- ja ruokapalveluhankinnat. Lain julkisista hankinnoista (348/2007 2 §) mukaan hankinnoissa voidaan ottaa huomioon ympäristönäkökulmat. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan kaikissa valtion julkisissa hankinnoissa tavoitteena on kokonaisratkaisu, joka edistää energia- ja ympäristötavoitteita sekä hyödyntää uusia cleantech-ratkaisuja kokonaistaloudellisesti parhaalla tavalla. Julkisen sektorin tulee edistää cleantech-ratkaisuja kaikissa hankinnoissaan, mutta erityisesti rakentamisessa, energiasektorilla, liikkumisessa sekä jätehuollossa. Valtioneuvosto suosittelee, että myös muut julkisyhteisöt noudattavat näitä periaatteita.

Tavoite:

- **Järjestetään koulutusta energiatehokkaiden ja ilmastoystävällisten hankintojen tekemiseen.**
- **Hankintoja tehtäessä ilmastoystävällisyys, elinkaariajattelu ja vähäpäästöisyys asetetaan valintakriteereiksi (suositetaan ympäristö- ja energiamerkittisiä tuotteita hankinnoissa).**
- **Ajoneuvohankinnoissa huomioidaan ympäristöystävällisyys.**
- **Hävikkiruoan käsittelyä tehostetaan.**

7.2 Rakentamisen ja kiinteistöjen energiatehokkuus

Suomen kasvihuonekaasupäästöistä noin kolmannes aiheutuu rakennuksista ja rakentamisesta. Vaatimukset rakennusten energiatehokkuudesta kiristyvät jatkuvasti. Rakennuksia suunniteltaessa voidaan vaikuttaa kiinteistön energiatalouteen ja käyttökustannuksiin erilaisin valinnoin. Neuvomalla eri energiamuotojen mahdollisuuksista, lämmitysvaihtoehdoista sekä rakennustavoista voidaan ohjata rakentajia energiatehokkaaseen rakentamiseen.

Tavoite:

- **Hyödynnetään energianseurantajärjestelmän tarjoamia palveluja energiankulutuksen seurannassa, analysoinnissa ja kehittämisessä.**

7.3 Rakentaminen

Rakentamisen energiatehokkuutta voidaan parantaa paitsi kiristyvillä määräyksillä myös hyvällä ja kattavalla neuvonnalla. Määräykset ovat vain vähimmäisvaatimus: paremmin saa ja kannattaakin rakentaa. Energiaviisas rakentaja nappaa voitot kotiin esimerkiksi pienenevinä lämmityslaskuina.

7.4 Maankäytön ja liikenteen suunnittelu

Maankäytön ratkaisuilla on huomattava merkitys alueiden energiatehokkuuteen; keskeistä on eri maankäyttömuotojen sijoitusratkaisut kaupunkirakenteessa. Sijaintitekijät ovat merkittäviä, koska huomattava osa alueiden energiankulutuksesta aiheutuu liikenteestä. Tehokas ja toimiva kaupunkirakenne antaa myös parhaat mahdollisuudet toimivalle joukkoliikennejärjestelmälle, mikä vähentää henkilöautoriippuvuutta. Tehostetaan kevyen liikenteen väylien rakentamista.

Kaavoituksessa on erilaisten suunnitteluratkaisujen lisäksi otettava huomioon kaavan laadintaprosessin merkitys lopputulokselle. Kun kaavaprosessia halutaan kehittää energiatehokkaita ratkaisuja edistäväksi, on tämä näkökulma otettava huomioon kaikilla kaavatasoilla ja kaikissa kaavoitusprosessin vaiheissa.

7.5 Maankäyttö ja kaavoitus

Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella voidaan merkittävästi vaikuttaa kunnassa muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin. Maankäytöstä tehdyt ratkaisut ovat yleensä varsin pysyviä tieverkostoihin ja tonttijakoineen. Suunnittelulla ja kaavoituksella ohjataan toimintojen sijoittumista ja liikkumistarvetta kunnassa. Kaavoituksessa otetaan jatkossa huomioon ilmastovaikutusten arviointi. Maankäytön keinoin voidaan huolehtia myös riittävien viher- ja metsäalueiden säilymisestä hiilinieluinä sekä edistää kunnan sopeutumista ilmastomuutokseen huomioimalla ilmastomuutoksen seuraukset suunnittelussa.

Tavoite:

- **Siuntion tulevasta maankäytöstä on hahmoteltu kehityskuva vuodelle 2040. Maankäytön kehityskuva on tiivistetty kartoitus siitä, mikä on maankäytön tilanne kunnassa ja miten kunnan maankäyttöä tulee ohjata tulevaisuudessa niin, että se tapahtuu kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti kunnan kokonaistaloutta tukevalla tavalla. Kehityskuva palvelee lähivuosien strategisena suunnitelmana kaikessa maankäyttöön liittyvässä kuntasuunnittelussa.**

7.6 Koulutus- ja tiedotustoiminta

Ilmastoasioista tiedottaminen ja motivoiminen on tärkeää ilmastotavoitteiden sisäistämiseksi. On olennaista tunnistaa omassa toiminnassa seikat, joita muuttamalla ilmastoystävällisempään suuntaan edistetään kunnan ilmastotavoitteisiin pääsemistä. Energiatehokkuuden lisäämisen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen tulee sisältyä kaikkeen toimintaan.

Tavoite:

- **Selvitetään mahdollisuudet muuttaa toimintatapoja energiatehokkaammiksi ja ilmastoystävällisimmiksi.**
- **Lisätään uusien työntekijöiden perehdyttämiseen ympäristöasioihin opastaminen.**
- **Järjestetään koulutusta ja ohjausta energiatehokkaista työtavoista.**
- **Ajankohtaisista ilmastoasioista ja kunnan ilmastotyöstä tiedotetaan.**
- **Järjestetään mahdollisuuksien mukaan teematapahtumia ja ilmastoaiheisia yleisötilaisuuksia.**
- **Kannustetaan yrityksiä solmimaan energiatehokkuussopimuksia ja liittymään mukaan ilmastotyöhön.**

7.7 Uusiutuva energia

Energiakäytön tehostamisen ohella uusiutuvan energian käytön lisääminen edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Sähkönkulutuksen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää vaihtamalla tavallinen sähkösopimus vihreään sähkösopimukseen. Vihreä sähkö on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä, eikä sen tuotanto lisää kasvihuonekaasupäästöjä bioenergian käyttöä lukuun ottamatta. Bioenergian käytöstä vapautuvien hiilidioksidipäästöjen lasketaan kuitenkin oleva osa luonnon omaa hiilen kiertoa, joten niiden ei katsota voimistavan kasvihuoneilmiötä.

Tavoite:

- **Kunnan kiinteistöissä selvitetään mahdollisuutta korvata fossiilisia polttoaineita uusiutuvalla energialla.**
- **Edistetään kaukolämmön tuottamista uusiutuvalla energianlähteellä.**
- **Kunnan uudisrakennuksista pyritään suunnittelemaan energiatehokkaita ja rakennuksissa suositaan uusiutuvilla energianlähteillä tuotettua sähköä ja lämpöä.**
- **Ajoneuvohankinnoissa huomioidaan ympäristöystävällisyys.**

7.8 Yhteistyö ja koordinaatio

Yhteistyö kuntalaisten kanssa on ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi olennaista. On tärkeää käydä vuoropuhelua kunnan asukkaiden ja yritysten kanssa sekä kuulla heidän ajatuksiaan ilmastotyöstä. Ilmastoaiheiset yleisötilaisuudet, teemapäivät ja kyselyt ovat tärkeitä välineitä kuntalaisten tavoittamiseksi.

Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa edistää ilmastotavoitteisiin pääsemistä. Yhteistyöllä on kuntaa ja yrityksiä hyödyttäviä vaikutuksia. Kunnan näkökulmasta yritysten ilmastomyönteisyys edistää ilmastotavoitteisiin pääsemistä ja parantaa alueen elinvoimaa.

Alueellisia yhteishankkeita ei tällä hetkellä ole, mutta yhteistyötä on tavoitteena lisätä tulevina vuosina.

Tavoite:

- **Selvitetään mahdollisuudet muuttaa toimintatapoja energiatehokkaammiksi ja ilmastoystävällisimmiksi.**
- **Järjestetään koulutusta ja ohjausta energiatehokkaista työtavoista.**
- **Ajankohtaisista ilmastoasioista ja kunnan ilmastotyöstä tiedotetaan.**
- **Järjestetään teematapahtumia (esim. ympäristöpäivänä) ja ilmastoaiheisia yleisötilaisuuksia.**
- **Kannustetaan yrityksiä solmimaan energiatehokkuussopimuksia ja liittymään mukaan ilmastotyöhön.**

8. Sopimuksen mukaisen toiminnan raportointi

Kunta raportoi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä, sopimuksen mukaisista toimenpiteistä sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta Motiva Oy:lle sen ohjeiden mukaisesti.

